

Драчук Ю.З., д.е.н., професор,
Інститут економіки промисловості НАН України, Київ, Україна
Сав'юк Л. О., к.т.н., доцент;
Івано-Франківський юридичний інститут
Національного університету "Одеська юридична академія", м. Івано-Франківськ, Україна
Снітко Є.О., к.т.н., доцент
Завгородня Є.Є., канд.пед.наук, ст.викладач
Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, Старобільськ, Україна

ДО БАЛАНСУ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ РИНКУ ПРАЦІ ТА ОСВІТНІХ ПОСЛУГ В ПРОМИСЛОВОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Перспективи промислового сектору економіки, наразі вітчизняного машинобудування й приладобудування, полягають у появі виробництв нових інноваційних продуктів на основі креативних SMART-технологій і відвоюванні значно більшої частини внутрішнього ринку, ємність якого у разі перевищує нинішні обсяги експортного сектору та машинобудівного виробництва у цілому.

На продукцію машинобудування та приладобудування припадає майже 11% усіх вироблених у країні товарів обробної промисловості. За цим показником сектор поступається лише таким традиційним лідерам, як харчова та металургійна галузі. За підсумками 11 місяців 2018-го на експорт було спрямовано майже 44% продукції, випущеною машинобудівною галуззю.

Враховуючи позитивні тенденції зростання окремих секторів машинобудівної галузі України і її стратегічну роль у подоланні кризового економічного становищі в країні, особливої уваги заслуговують питання балансу ринку праці та освітніх послуг при підготовці компетентних висококваліфікованих інженерних кадрів.

В інноваційному розвитку галузей промисловості до найважливішої передумови успіху відносяться висококваліфіковані кадри, що здатні впроваджувати високі технології, освоювати інноваційні продукти і створювати продукцію, товари і послуги на основі оригінальних конкурентоспроможних технологій.

Машинобудівний комплекс поставляє знаряддя праці для матеріального виробництва і сфери послуг в національному масштабі і є основою для

розвитку науково-технічного потенціалу країни. У нинішній час зниження рівня розвитку даної галузі промисловості є однією з основних причин відставання української промисловості за технічним рівнем від промислово розвинених країн, що пов'язано також і зі слабкою інтеграцією даної системи з ринком праці і промисловим сектором. Подолання кризових явищ українського суспільства можливо лише за умови суспільного усвідомлення, що система вищої освіти (СВО) повинна відповідати сучасним потребам суспільства і ринку праці, забезпечувати формування у кожної особистості здатності швидко адаптуватися до сучасних соціо-економічних реалій, які стають найважливішою умовою успішного і стійкого розвитку соціуму.

Залежність машинобудівного виробництва від кадрового забезпечення завжди вимагала не лише високопрофесійних знань, а й високого рівня технологічної культури, що є гарантією високої якості продукції та вирізняє спеціалістів і робітників, починаючи з третього покоління. Залежність машинобудівного виробництва від кадрового забезпечення є відомою широким науковим та суспільним колам та досліджується в роботах визнаних вчених Інституту соціології НАН України, Інституту економіки і прогнозування НАН України, Інституту економіки промисловості НАН України, Київського політехнічного інституту імені Ігоря Сікорського, Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. «Розвиток суспільства, що базується на знаннях, можливий лише за умови інноваційного шляху побудови економіки та розвитку високотехнологічного виробництва. Для здійснення ефективного керівництва інноваційними процесами, розроблення та впровадження інноваційних проектів необхідні висококваліфіковані фахівці. Формування конкурентоспроможної економіки, загострення конкуренції на внутрішньому та зовнішніх ринках потребує від кадрів більш високого рівня кваліфікації, здатності до ризику генерування нових ідей і прояву творчості, готовності до змін та збільшення відповідальності» [1, С.594]. Як відзначається в роботі [2, С.58-63], «В епоху інформації перехід до економіки знань набуває глобального характеру. Цей перехід базується на найкращих практиках виробничих і

трудомістких типів економік та додаткових факторах, що утримуються на знаннях. В результаті формуються взаємопов'язані та глобалізовані типи економічних укладів, де джерела знань, такі як людський досвід та комерційні секрети, є ключовими гравцями в економічному зростанні держави поряд з іншими економічними ресурсами. Освіта та знання, що, як правило, іменуються "людським капіталом", можуть слугувати продуктивним активом або діловим продуктом». В умовах Економіки Знань виробництвом знань, що виступає послугами та продуктами на ринку, забезпечується швидке прискорення у технічній та науковій сфері та прокладання шляху до інновацій в економіці в цілому.

Освіта, що відповідає сучасним потребам суспільства та ринку праці, дозволяє сформувати у кожної людини здатність швидко адаптуватися до сучасних соціо-економічних реалій, що стає найважливішою умовою успішного і стійкого розвитку. І метою навчання сьогодні поряд з придбанням знань і навичок, необхідних безпосередньо для здійснення трудової діяльності, є формування професійних компетенцій [3, С. 189 – 192]. «...не існує межі для професійного самовдосконалення та саморозвитку, бо цей процес має динамічний, діалектичний характер і зумовлюється своїми цілями та новими вимогами, які з'являються у відповідності зі змінами стандартів професійної діяльності, а також ідеальних уявлень про зміст, сенс, методи і форми професійної діяльності» [4, С. 70-75].

В умовах переходу до економіки знань цінність людини визначається можливістю використання саме неповторних особливостей цієї людини в процесі трудової діяльності, де працівник за досвідом, умінням, мотивами, інтересами, цінностями, стимулами, установками є стратегічним ресурсом організації. Звісно, управління персоналом, що майже на 40% складається з «працівників знань», стає пріоритетним напрямом у загальній системі управління сучасною організацією. Так, за визначенням М. Армстронга, «управління людськими ресурсами – це стратегічний і послідовний підхід до управління найціннішими активами організації – людьми, які в ній працюють і

здійснюють індивідуальний та колективний внесок у досягнення її цілей, підтримуючи постійну конкурентну перевагу компанії» [5, с. 18].

Висновки з проведеного дослідження. Зі світового досвіду нема іншого шляху для подолання кризових явищ у національній економіці, окрім переходу до економічного укладу з механізмами визнання знання в якості джерела зростання національного добробуту, збереження та примноження людського та інтелектуального капіталу країни, підвищення конкурентоспроможності української держави на глобальних ринках товарів та послуг, забезпечення її безпеки. Для формування інноваційного економічного укладу в Україні на платформі функціональної моделі ЕЗ, у першу чергу, слід оптимізувати видаткові статті на сферу освітніх послуг при організації інституційних змін в управлінні ринком освітніх послуг, також особливу увагу приділити удосконаленню інших функціонально-структурних складових ЕЗ – науковим дослідженням та розробкам, засобам масової інформації, інформаційній техніці та послугам. Це є опосередкованою підтримкою та платформою скорішого прогресу та трансформування галузі освіти у структурі ЕЗ.

Список використаних джерел:

1. Лавриненко Л.М. Взаємодія та взаємозв'язок ринку праці та ринку освітніх послуг // Глобальні та національні проблеми економіки.- Випуск 9. 2016.-. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського.- С. 592-596.
2. Драчук Ю.З., Сав'юк Л.О. Сфера освітніх послуг як вирішальний фактор формування економіки знань на теренах України // Науковий економічний журнал ІНТЕЛЕКТ ХХІ. – 2018. – №1. – С. 58–63.
3. Драчук Ю.З., Снітко Є.О., Завгородня Є.Є. Роль освіти у формуванні людського капіталу та фахової підготовки спеціалістів для потреб національної економіки / Сталій розвиток соціально-економічних систем: матеріали ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. (14 травня 2019 р.; м. Київ) / Відпов. За вип. С. Остапчук. К.: ТОВ «ВІПО», 2019. - 206 с. С. 189 – 192.
4. Розвиток творчої активності майбутнього фахівця як пріоритетна складова професійного саморозвитку [Електронний ресурс] / Є. Є. Завгородня // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. - 2017. - № 1(3). - С. 70-75. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2017_1\(3\)__12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2017_1(3)__12)
5. Армстронг М. Практика управління людськими ресурсами / М. Армстронг ; пер. с англ. под ред. С.К. Мордовина. – 10-е изд. – СПб. : ПИТЕР, 2009. – 848 с.